

ПОБЕРЕЖЕЦЬОльга Валеріївна
olga-poberezhec@mail.ru

д.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

УДК 658.1:65.290-93

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ
УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТАМИ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

**ACCOUNTING AND ANALYTICAL
OF THE MANAGEMENT OF
ENTERPRISE PERFORMANCE**

МАКАРЕВИЧГанна Володимирівна
makarevich1994meta.k@meta.ua

студент, Економіко-правовий факультет, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

У статті розглянуто особливості формування обліково-аналітичного забезпечення на підприємстві, проаналізовано завдання, проблематику та необхідність формування відповідного забезпечення для управління результатами діяльності підприємства, розкрито сутність результатів діяльності підприємства, класифікацію та їх види.

В статье рассмотрены особенности формирования учетно-аналитического обеспечения на предприятии, проанализированы задачи проблематики и необходимости формирования соответствующего обеспечения для управления результатами деятельности предприятия, раскрыта сущность результатов деятельности предприятия, классификацию и виды.

In article features of formation of registration and analytical providing at the enterprise are considered, tasks, a perspective and importance of formation of providing for management of results of activity of the enterprise are analyzed, the essence of results of activity of the enterprise, classification and their types is disclosed.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, результати діяльності, управління, види результатів діяльності підприємства

Ключевые слова: учетно-аналитическое обеспечение, результаты деятельности, управление, виды результатов деятельности

Keywords: registration and analytical providing, results of activity, management, types of results of activity

ВСТУП

У сучасних нестабільних економічних умовах розвитку українських підприємств важливим питанням постає наявність достовірного своєчасного обліково-аналітичного забезпечення про результати діяльності підприємства. Наявність неупередженої та викладеної у повній мірі інформації дає змогу персоналу дієво управляти отриманими результатами, приймаючи рішення з питань майбутніх напрямів функціонування та розвитку господарського суб'єкта.

Дослідженню питань якісного обліково-аналітичного забезпечення управління результатами діяльності підприємства приділена значна увага в роботах таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як І.А. Бланка, О. Бозіної, Ф.Ф. Бутинця, М.Р. Гільміррової, О.Д. Гудзинського, З.В. Гуцайлюк, К. Друря, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцевого, А.С. Лучанінової, Ю.Д. Маляревського, І.А. Омельченка, А.А. Пили-

пенко, М.С. Пушкар, П.Т. Саблук, В.М. Самочкіна, Н.А. Тичиніної, Т.В. Шимоханської та інших.

МЕТА РОБОТИ

Метою статті є дослідження формування на підприємстві обліково-аналітичного забезпечення управління результатів діяльності, їх змісту і ролі в управлінні підприємством.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методичною базою даної роботи були окремі положення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі бухгалтерського обліку, фінансового менеджменту, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти.

При вивченні поставленого питання були використані наступні методи: аналіз і синтез, формалізація, аксіоматичний метод, системний аналіз.

РЕЗУЛЬТАТИ

Процес управління результатами діяльності на підприємстві завжди супроводжується відповідними етапами щодо забезпечення ефективності формування та реалізації управлінських рішень, які базуються на оцінці фактичного стану окремих показників.

Категорія обліково-аналітичного забезпечення визначається окремими авторами. Бозіна О.П. вважає, що обліково-аналітична система – система підприємства, що існує в єдиному інформаційному просторі, базисом якої виступає інформація бухгалтерського обліку та включає в себе дві підсистеми: облікову й аналітичну, останні, у свою чергу, виконують відповідні функції в системі управління [1].

Гільмьярова М.Р. наголошує на тому, що обліково-аналітичне забезпечення – це концептуальна модель, що складається із взаємопов'язаних обліково-аналітичних процедур та застосовується для забезпечення апарату управління корпорації необхідною інформацією [2].

Під обліково-аналітичним забезпеченням управління підприємства розуміють систему накопичення, узагальнення та передачі інформації, яка допомагає управлінням відповідного рівня приймати рішення, здійснювати планування та контролювати діяльність суб'єкта господарювання у сучасних умовах.

Обліково-аналітичне забезпечення процесу управління результатами підприємства представлено на рис. 1.

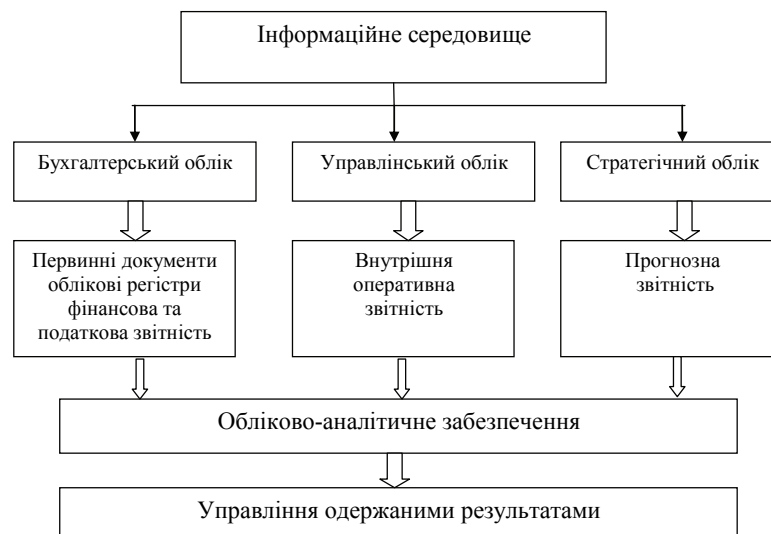

Рис. 1. Система обліково-аналітичного забезпечення управління результатами діяльності підприємства

Таким чином, стає зрозумілим, що данні про результати діяльності надходять з різних джерел, формуючи обліково-аналітичне забезпечення для наступного управління.

З точки зору Зенкіна І.В. обліково-аналітичне забезпечення – інтегрована система обліку та аналізу, що систематизує інформацію для обґрунтування бізнес-стратегії, координації напрямів перспективного розвитку підприємства, системної оцінки ефективності реалізації оперативних та стратегічних управлінських рішень [3].

Використання поняття інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності, під яким розуміють взаємопов'язану логічну систему відбору та систематизації інформації про стан об'єкта управління з метою оцінки та діагностики відповідних даних для прийняття своєчасних управлінських рішень [4], дає можливість більш детально розглядати процедуру підготовки та реалізації управління.

Враховуючи різні визначення даного поняття, сутність обліково-аналітичного забезпечення можна звести до наступного – це надходження, накопичення

інформації для прийняття майбутніх рішень управлінською структурою підприємства. Управління результатами діяльності підприємства це не лише користування фінансовою звітністю, а також і результати операційної діяльності в період усього року.

Фінансові результати являють собою загальну інформацію про діяльність за відповідний період. Відносно величини фінансові результати поділяються на: прибуток – це та частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу й комерційну діяльність підприємства та збиток – це перевищення суми витрат доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати [10]. Фінансові результати класифікуються наступним чином:

- фінансові результати операційної діяльності;
- фінансові результати інвестиційної діяльності;
- фінансові результати фінансової діяльності;

Національними положеннями (стандартами), вищезазначені види діяльності визначаються наступним чином [5].

Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю. Основна діяльність визначається як операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Фінансова діяльність – це діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства [11].

Економічний результат – очікуваний рівень, що характеризує ефективність використання наявних ресурсів, в економічному аспекті [6].

Обсяг реалізованої продукції, готова продукція, відпущена оптовим або роздрібним споживачам, є основним економічним результатом діяльності промислового підприємства.

Економічні результати також характеризуються розподілом і використанням прибутку. До основних напрямів розподілу прибутку відносяться податки, що сплачуються за рахунок прибутку, купонні (процентні) виплати за борговими цінними паперами (облігаціями, векселями), дивіденди від привілейованих і звичайних акцій, відрахування до фондів підприємства (накопичення, розвитку виробництва, споживання, матеріального стимулювання, соціально-культурного розвитку та ін.).

Важливим економічним результатом підприємства є ринкова вартість його майнового комплексу. Вартість підприємства (майнового комплексу) є базовою характеристикою його економічної спроможності. і включає все майно, що знаходиться на балансі підприємства в даному періоді [9].

До виробничих результатів організації відносять: собівартість продукції – це виражені в грошовій формі сукупні витрати на підготовку і випуск продукції; виконаний обсяг – визначається кількістю продукції, виробленої в одиницю робочого часу; ресурсовіддача показує обсяг виручки від реалізації продукції (робіт, послуг), що припадає на одну грошову одиницю коштів, вкладених у діяльність підприємства та розраховується виручка від реалізації поділена на середній розмір капіталу підприємства. якість продукції – це сукупність властивостей продукції, які зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення [7].

Окрім цих результатів підприємству важливі також соціально-культурні показники, які характеризують моральний, фізичний та освітній стан працівників. До основних результатів належать: рівень травматизму, рівень забезпеченості житлом, рівень освіти, забезпеченість базами відпочинку та оздоровчими таборами, рівень стабільності кадрів, середній рівень заробітної плати, умови праці та ін. Всі ці показники є важливішими при управлінні підприємством, адже економічні результати напряму

залежать від того як працюють робітники. Саме кращі умови праці спонукають працівників на виробництво якісної та у потрібній мірі продукції, що у майбутньому приведе до позитивних фінансових результатів.

Виходячи з цього, обліково-аналітичне забезпечення відіграє важливу роль в роботі підприємства: здійснюється аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за різними напрямками; ведеться облік господарських операцій за цільовими напрямками на базі бухгалтерського обліку з додаванням не фінансових показників; на основі отриманих результатів діяльності планується діяльність підприємства, зокрема господарських операцій; видів діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової, податкової та підприємства загалом; формуються аналітичні бюджети як джерела акумулювання планової, облікової та аналітичної інформації.

ВИСНОВКИ

Таким чином, результати проведеного дослідження свідчать про те, що проблема системності та своєчасності обліково-аналітичного забезпечення процесу управління як в цілому по підприємству, так і результатів його діяльності, не обмежується тільки інформацією щодо поточної діяльності без орієнтації на перспективні тенденції змін рівня прибутковості.

Саме для зростання результативних показників діяльності підприємства необхідно підвищити ефективність аналітичного та облікового потенціалу, що дасть змогу ретельно та своєчасно оцінювати фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Список використаних джерел

1. Бозина О.П. Проблемы прогнозирования прибыли в целях финансового учета и налогообложения в условиях экономической нестабильности [Текст] / О.П. Бозина // Бухучет в сельском хозяйстве. – №9. – 2010. – С. 21 – 25.
2. Гильмиярова М.Р. Концептуальная учетно-аналитическая модель денежных потоков корпоративных структур [Текст] / М.Р. Гильмиярова // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://dorigiistorii.ru/doc/merkulov/researchjournal_c_loud_2012.pdf
3. Зенькина И.В. Учетно-аналитическое обеспечение стратегического управления коммерческой организацией [Текст] / И.В. Зенькина // Аудит и финансовый анализ. – №2. – 2009. – С.1 – 3.
4. Побережець О.В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : [моногр.] / О.В. Побережець. – Херсон: Видавництво: Грін Д.С., 2016. – 500 с.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 – [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>
6. Бобко Н.А.. Економічні результати діяльності промислового підприємства [Текст] / Н.А. Бобко,

С.Д. Мироненко // Економічний вісник запорізької державної інженерної академії. – випуск 4. – 2014р. – 154 с.

7. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства [Текст] / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погрішук: [Навчальний посібник]. – К.: Центр учбової літератури, 2010р. – 304 с.

8. Масленніков Є.І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства [моногр.] / Є.І. Масленніков. – Одеса : Прес-кур'єр, 2015. – 316 с.

9. Maslennikov E.I. Strategic assessment of the financial sustainability of the industrial enterprise: [Електронний ресурс] / E.I. Maslennikov // Економіка:

реалії часу. – 2014. – № 6 (16). – С. 111-115. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/111-115.pdf>.

10. Побережець О.В. Ідентифікація та класифікація нематеріальних активів та проблеми їх визначення: [Електронний ресурс] / О.В. Побережець, К.В. Іванова // Економіка: реалії часу. – 2012. – № 2 (3). – С. 98-104. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/98-104.pdf>.

11. Звітність підприємств: [навч. посібн. для студентів вищих навч. закл.] / С.В. Філіппова, Є.І. Масленніков, О.В. Побережець, С.О. Черкасова. – Одеса: Прес-кур'єр, 2015. – 188 с.